

Verdieping: Soja

Verantwoorde soja

Voor de productie van ons assortiment zijn grondstoffen nodig. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om grondstoffen in te kopen op een sociaal en vanuit milieuoogpunt verantwoorde manier. Dit doen we aan de hand van ons inkoopbeleid en samen met onze leveranciers.

Als onderdeel van het **partnerschap met WWF** zetten we ons in om volledig traceerbare sojatoeleveringsketens te creëren die vrij zijn van ontbossing, conversie en uitbuiting. Om dit te bereiken, zullen we de herkomst van soja die direct in onze toeleveringsketen wordt gebruikt (alternatieve eiwitten en sojaproducten) en in het voer van geselecteerde dierlijke producten zoals kip, eieren en varkensvlees, grondig onderzoeken. Deze analyse zal ons helpen gebieden te identificeren waar actie nodig is. Daarnaast zullen we samenwerken met de Collaboration for Forests and Agriculture (CFA) om ontbossing, landconversie en uitbuiting binnen onze eigen sojaleveringsketens te evalueren en aan te pakken. Ons doel is om ervoor te zorgen dat onze sojaleveringsketens op de lange termijn volledig traceerbaar zijn en vrij van ontbossing, landconversie en uitbuiting.

Sinds 2015 vraagt Lidl Nederland aan al haar leveranciers van dierlijke producten om de soja in veevoer te certificeren middels RTRS, Donau Soja /Europe Soja, ProTerra, ISCCPlus, BFA, CRS, SFAP Non Conversion. Afgelopen jaar hebben we ons beleid aangescherpt en hebben we onze leveranciers van dierlijke producten gevraagd in 2028 soja enkel nog in te kopen middels Proterra MRV certificering of dat is gevalideerd middels de ZDC methode van Earthworm¹. Middels een 'leveranciers mapping' hebben wij afgelopen jaar onze leveranciers gevraagd aangegeven welk volume van soja in veevoer is gecertificeerd. Helaas zien we in deze cijfers ons beleid nog niet terug. In 2024 was 1% van onze soja in veevoer Proterra gesegregeerd gecertificeerd, 24% middels RTRS Book & Claim, 5% RTRS Mass Balance en nog 70% niet gecertificeerd of onbekend. We zullen ons in de komende tijd inzetten om onze data kwaliteit te verbeteren en verdere stappen te zetten voor het verduurzamen van de sojaketen, zoals hieronder verder toegelicht. Daarnaast werken onze leveranciers en wij hard aan de implementatie van de EUDR vanaf 30 december 2025. Dit zal de transparantie in de sojaketen verder verhogen.

Transparantie in de Soja aanvoerketen

Voor transparantie in de leveringsketen van soja is het essentieel om in kaart te brengen uit welke landen soja wordt geïmporteerd. Daarnaast is het van belang of deze landen een hoog of laag risico op ontbossing en conversie met zich meebrengen. Deze informatie is opgenomen in de tabel hieronder, met alle landen die leveren aan het Nederlands ingekocht vast assortiment van Lidl.

¹ Earthworm. Zero Deforestation and Conversion (ZDC) Methodology

Laag/hoog risico	Land	Soorten risico's
Hoog risico	Brazilië	Grote volumes soja komen uit de Cerrado, een savanne-ecosysteem dat massaal wordt omgezet in landbouwgrond. Ook delen van de Amazone worden aangetast. Traceerbaarheid is beperkt buiten gecertificeerde ketens.
Hoog risico	Paraguay	Veel soja komt uit de Gran Chaco, een kwetsbaar droogbos dat zwaar wordt aangetast. Slechte handhaving van milieuregels.
Hoog risico	Bolivia	Toenemende sojateelt in gebieden met tropisch bos, inclusief delen van het Amazonebekken. Weinig certificering.
Hoog risico	Argentinië	Productie in het noordwesten (Chaco) leidt tot conversie van natuurlijk bos
Hoog risico	Maleisië	Productie in Sarawak op Borneo leidt tot conversie van natuurlijk bos. Tussen 2001 en 2021 is de omvang van het regenwoud van Maleisië met 17% afgenomen.
Laag risico	China; Nederland; Duitsland; Canada; Oostenrijk; Hongarije; Frankrijk; Slowakije; Italië; België; Verenigd Koninkrijk; India; Australië; Thailand; Spanje; Rusland; Japan; Finland; Venezuela; Uruguay; Taiwan; Zwitserland; Zuid-Afrika; Slovenië; Singapore, Roemenië; Polen; Filipijnen; Peru; Myanmar; Griekenland; Letland; Ecuador; Denemarken; Tsjechië; Cyprus; Kroatië; Colombia; Chili; Bulgarije; Bosnië en Herzegovina	Vrijwel alle sojateelt vindt plaats op bestaande landbouwgrond; risico op conversie is laag. Daarnaast beperkte export uit veel landen.

Implementatie en Controle

Risico's soja in veevoer

Waar de palmolie productie al aanzienlijke stappen heeft gezet om de productie te verduurzamen, kampt de soja productie nog met grote uitdagingen met betrekking tot sociale en milieu risico's, zoals hierboven in de tabel beschreven. Waar voor palmolie al veel

gesegregeerde stromen beschikbaar zijn, zijn deze voor soja nog heel schaars. Dit terwijl de verwachte vraag naar soja zal blijven toenemen. OECD-FAO data suggereert dat in 2028 er minstens 7.8 miljoen hectare nieuw land nodig zal zijn voor de productie van soja, was de druk op ontbossing verder zal laten groeien².

Van de totale hoeveelheid geproduceerde soja wordt 75% gebruikt voor veevoer². De grootste hoeveelheid soja wordt in Brazilië geproduceerd, waar de druk op biodiversiteitsverlies door ontbossing en conversie extreem hoog is. De WWF Soy Traders Scorecard (2021) geeft inzicht in de inspanningen van verschillende Traders met betrekking tot het tegengaan van ontbossing en conversie in de soja keten. Van de 22 gecontacteerde traders hebben er maar 9 gereageerd. Dit ondersteunt het argument dat er een tekort aan transparantie in de keten is.

Het uitvoeren van regelmatige en incidentele risicoanalyses is voor ons een centraal element om te voldoen aan onze milieuzorgplicht. We beschouwen de identificatie en analyse van milieurisico's als een doorlopende taak en als een centraal uitgangspunt voor de vormgeving van ons risico gebaseerde model. Voor Lidl geldt het volgende: uit de risicoanalyse voor onze directe leveranciers leiden we af dat de geprioriteerde directe leveranciers grotendeels betrekking hebben op onze handelswaar en hierbij, vanwege onze verhoogde verantwoordelijkheid, vooral de Lidl eigenmerk-leveranciers betreffen.

Adressering risico's

Lidl spant zich tot het uiterste in om de transparantie in onze toeleveringsketens voor palm(pit)olie continu te verbeteren. In het kader van een jaarlijkse leveranciersenquête, de zogenaamde 'leveranciers mapping', controleren wij jaarlijks of onze leveranciers voldoen aan de door ons gestelde specificaties voor soja in veevoer en documenteren wij de voortgang. Hiervoor registreren we de exacte hoeveelheden, de certificeringsstatus en, voor zover mogelijk, de herkomstlanden. Zo krijgen we een overzicht van welke hoeveelheid soja in veevoer niet aan onze eisen voldoet en kunnen onze leveranciers gericht benaderen.

Als soja niet is gecertificeerd, vragen we nu al aan onze leveranciers voor vleesproducten alleen ontbossingsvrije soja in veevoer te gebruiken. Dit kan bijvoorbeeld via de ZDC-methode of de ProTerra MRV oplossing. Vanaf 2028, of eerder als de marktsituatie het toelaat, mag de volledige dekking van de ontbossingsvrije hoeveelheid soja in diervoeder alleen worden verantwoord met deze bijzonder betrouwbare bewijzen. Mocht soja uit deze systemen niet op de markt beschikbaar zijn, dan moeten onze leveranciers hun eigen M&V-oplossing aanvoeren in overeenstemming met het Accountability Framework Initiative³.

Daarnaast is Lidl in 2024, samen met soja-handelaren en de Earthworm Foundation, begonnen aan een pilot voor ontbossingsvrije sojabonentransporten van Brazilië naar

² WWF: Soy Traders Scorecard, 2021

³ Het Accountability Framework Initiative (AFi) is een samenwerkingsprogramma ter bescherming van bossen, andere natuurlijke ecosystemen en mensenrechten via normalisatie van ethische productie en handel. Om deze doorslaggevende verandering te bewerkstelligen, stimuleert en ondersteunt de AFi de implementatie van het Accountability Framework, een gedetailleerd stappenplan voor het vastleggen van doelen, het implementeren van maatregelen en het rapporteren over de voortgang op weg naar ethische toeleveringsketens. Het initiatief wordt geleid door de AFi-coalitie, een groep milieu- en mensenrechtenorganisaties van over de hele wereld die het Accountability Framework heeft ontwikkeld en zich inzet voor een positieve invloed in de land- en bosbouw.

Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, en hebben daarbij hun ZDC methode toegepast. Deze methode zorgt ervoor dat na 1 januari 2020, geïmporteerde soja niet meer afkomstig is van ontboste of geconverteerde ecosystemen.

Escalatiebenadering

Bij afwijkingen in onze mappings voeren we gesprekken met de betreffende leveranciers en werken we samen aan oplossingen. Het naleven van onze ontbossingsrichtlijn en het respecteren van landgebruiksrechten zoals FPIC zijn bindende onderdelen van al onze contracten. Hiervoor informeren en trainen we onze leveranciers en de inkoopafdeling. Onze gedragscode voor zakenpartners (Code of Conduct) beschrijft de fundamentele principes voor samenwerking met zakenpartners en de mensenrechten- en milieuverwachtingen die de divisies van de Schwarz Groep aan hun zakenpartners stellen. Een schending van de verplichtingen uit onze CoC geeft de bedrijven van de Schwarz Groep het recht om de zakenpartner een redelijke termijn te stellen voor het verhelpen van de schending en na het verstrijken van de termijn zonder resultaat het contract op te zeggen of te beëindigen. Een termijnstelling is niet nodig als de schending ernstig is. Alle zakenpartners zijn verplicht deze Code of Conduct te ondertekenen.

Met toegang tot effectieve klachtenmechanismen zorgen we ervoor dat potentiële mensenrechtenschendingen in onze leveringsketens kunnen worden geïdentificeerd en verholpen. Onze klachtenmechanismen zijn gebaseerd op de VN-richtlijnen voor bedrijven en mensenrechten. Op onze website is een contactpersoon voor compliance en een link naar ons klachtsysteem BMKS te vinden. Het is gepland om jaarlijks een update en de voortgang van de respectieve doelen in ons duurzaamheids-/voortgangsrapport te publiceren.

Samenwerkingen

Lidl Stiftung & Co. KG is lid van de Roundtable of Responsible Soy en krijgt daarmee stemrecht in de multi-stakeholder besluitvormingsprocessen van de organisatie. Dit omvat ook deelname aan de herziening van de RTRS-standaarden en andere besluiten.

Daarnaast ondersteunt Lidl als lid van de raad van bestuur van Donau Soja de verantwoorde teelt van soja in Europe. Op deze manier helpen we het marktaandeel van duurzaam gedeelde soja te vergroten en het gebruik van Europese sojabonen in onze toeleveringsketens uit te breiden. Tegelijkertijd zijn we in staat om de sociale, ecologische en economische uitdagingen die samenhangen met de product en het gebruik van soja aan te pakken.

Lidl heeft ook in 2020 het 'Cerrado Manifesto' ondertekend dat door het WWF is opgezet tegen illegale landroof bij de sojateelt in Brazilië om zo ook de bescherming van dit ecosysteem te bevorderen.